

Kauza Design centrum ČR

Možná varianta – nástin
Unie výtvarných umělců ČR pro primátora města Brna, 6. 12. 2007

Fakta

1. Rozhodnutím č. 214/2007 ministr PO ing. Martin Říman zrušil k 31. 12. 2007 Design centrum České republiky
2. Sdělením nám. ministra Mgr. L. Vaňka ze 4.12.2007 čj. 607/11000/07 byl odmítnut vstřícný návrh primátora města Brna společně založit o. p. s.
3. Akce byla připravována patrně již po nástupu ministra do funkce, první informace, které vzbudily značný odpor odborné veřejnosti, byly součástí prohlášení tiskového mluvčího MPO 1. 6. 2007 s avizovanou odbornou diskusí
4. Diskuse zorganizována nebyla, umanutost zlikvidovat organizaci byla zdůvodňována řadou populistických argumentů, které nesly kritiku a ukázaly se nesprávné (chceme-li lépe hodnotit, pak lživé)
5. Rozbor kauzy je obsažen v dokumentu „Proti likvidaci významné odborné organizace ČR“ z 25. 10. 2007; většinový názor odborné veřejnosti dokladuje více než 300 signatářů tohoto dokumentu v rámci e-mailové výzvy

Argumentace (výběr) proti likvidaci (ne proti transformaci, aktualizaci cílů atd.)

1. Stanovisko ředitele DC a popis činnosti z června 2007
2. Vyjádření presidenta evropských designérských asociací (BEDA)
3. Stanovisko České komory architektů
4. Stanovisko Konfederace zaměstnavatelských svazů
5. Stanoviska škol – Univerzita T. Bati, VUT Brno, VŠUP Bratislava
6. Stanovisko profesní organizace designérů
7. Stanoviska dokumentačních institucí (Národní galerie, Uměleckoprůmyslové muzeum)

Poznámka: Jde o výběr podle typů, v dokumentaci kauzy máme mnoho jednoduchých i podrobných stanovisek, mezi nimi i podporu studentů odborných škol.

Pokusy o jiné řešení

1. Návrhy samotného DC – příspěvková organizace, veřejně prospěšná společnost
2. Snaha vymanit se z „resortismu“ a přenést tuto kulturní záležitost na úroveň vlády (dopisy UVU ČR)
3. Snaha primátora města Brna Romana Onderky vytvořit o. p. s. (Brno, VUT, MPO jako zakladatelé, další – ale ne soukromé – subjekty) – nemastné neslané výroky nám. min. PO Vaňka jen potvrzují umanutost zlikvidovat DC ČR do 31.12.2007 za každou cenu; potvrzeno i zamítnutím návrhu (bod „Fakta“, 2 výše).

Co dělat? (Náměty)

1. Zkusit ve zbývajícím měsíci účinně podpořit snahu primátora Onderky – „vynutit“ účast státu (vlády, MPO) na založení o. p. s. – jde o nestrannou

pozici Design centra ČR, jde o pokračování zavedených soutěží (zejména Vynikající výrobek roku) včetně chráněné značky, jde o bulletin, časopis Design trend, webovou stránku. Od MPO se chce hlavně spoluzaložení, převedení majetku (nejde o nemovitosti, jen kancelářské potřeby, počítače, zásoby vydaných publikací...)

2. Vypracovat strategii dalšího fungování, nalezení dalších partnerů (MŠMT – soutěže studentů), MK (kulturní rozměr designu), MŽP (design jako jedna ze složek životního prostředí) MPR (místní rozvoj bez designu? To snad ne!) a nakonec i to MPO (protože produktový design nevzniká podporou vývozu agenturou Czech Trade, tak jako hodnoty nevznikají bankovními spekulacemi).

3. Pokud se to do 31.12. nezdaří, usilovat o totéž, leč - bohužel – tak trochu „na zeleném drnu“. Do volebního programu ČSSD – kultura, životní prostředí – dát jmenovitě napravení škod ODS v této oblasti, znovuzřízení Design centra ČR jako veřejně právní organizace se státem garantovanou a v rozsahu stanoveném statutem zaručenou finanční podporou.

Designcentrum v dalších letech

Zdá se, že by přerozené Design centrum ČR mělo plnit obdobné funkce, jako před dvěma stoletími zakládaná uměleckoprůmyslová muzea. Jejich funkce se ve XX. století příliš „muzealizovala“ a dnes už jako pevná součást muzejní sítě nemohou požadované funkce plnit. Okruhy působnosti „nového“ designcentra:

- zodpovědnost za Národní cenu designu
- zodpovědnost za všechny soutěže výtvarné (nearchitektonické povahy) vypisované státem
- nabídka těchto služeb pro samosprávu (bezúplatně) a pro další subjekty (za úplatu)
- databáze designérů v rámci podpůrných programů koncipovaných ve shodě se směrnicemi EU
- udržení dosavadních a navázání nových mezinárodních vztahů
- internetová publicistika
- vlastní soutěže pořádané s partnery (jako Mladý obal atd.)
- výstavní činnost – rozvinutější než dosud, vytvoření výstavních míst ve všech střediscích (krajská města, sídla vysokých škol) a spolufinancovaná těmito školami, technologickými parky, kraji, pobočkami hospodářských komor apod.
- vytvoření stálé výstavy oceněných výrobků a prací (to dosud chybělo, jen „papírová“ dokumentace a občasné výstavy nestačí)

To vše na rozdíl od soukromých (reklamních, konkurenčně nevyvážených) iniciativ typu Akademie designu, design blok atd.) se zachováním principu maximální možné objektivity. Na takovém modelu jsme připraveni spolupracovat.

Zpracoval:

PhDr. Oskar Brůža, tajemník a koordinátor

Unie výtvarných umělců ČR, informační středisko; Kontakt: Dům umění města Brna, Malinovského nám. 2, 602 00 Brno, Tel. 541 213 555, 606 473 074

bruza.oskar@seznam.cz nebo uvucr@uvucr.cz, www.uvucr.cz